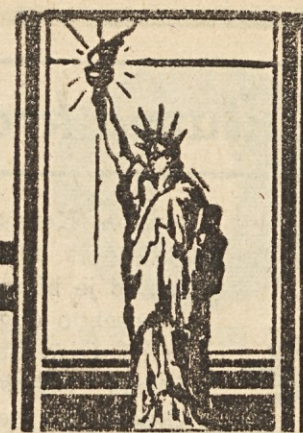

CELEBREZZE ZAČNE JUTRI VOLIVNO KAMPANJO

CLEVELAND, O. — Mestni zupan Anthony Celebrezze bo začel jutri zvečer ob osmih v I. C. A. dvorani na 15901 St. Clair Ave. volivno kampanjo za svojo četrto izvolitev za mestnega župana. Poleg Celebrezza samega bodo govorili tudi sen. Frank J. Lausche, Thomas Burke, John Fakult, mestni odbornik 32. varde, in Lawrence Duggan, mestni odbornik 26. varde.

Ameriška zaniknost včasih ne pozna meje

SEOUL, Kor. — Imamo še zmeraj korejsko fronto in na njej nekaj odsekov, ki jih strajajo proti komunističnim četam severne Koreje naši vojaški oddelki. Na fronti vladata že vsa leta od premirja naprej mir in tišina, toda pozornost in pripravljenost čet bi radi tega ne smeli spati. Pa je menda vendarle tako.

Prišlo je namreč v javnost, da je bil neki oddelek kar tri tedne brez topov, ker so bili trije "v popravilu." V redu niso bile vzdrževane tudi čelade, ki jih vojaki morajo imeti zmeraj pri sebi. Niso funkcionirale tudi vse štiri ročne radio-oddajne postaje, tako da so si vojaki morali pri vajah pomagati s svetlobnimi znaki.

Ako je bilo toliko zaniknosti na tem odseku, kdo more jamčiti, da jih ni bilo tudi na drugih, tam morda še več. Res je, da nihče ne računa s ponovnim bojevanjem na fronti, toda red je red, posebno v vojaških zadevah!

Jugoslavija razkazala del svojih ječ za politične pripornike

ŽENEVA, Švica. — Jugoslavija je dovolila zaupniku Rdečega križa, švicarskemu advokatu Berku, da je obiskal tiste jugoslovanske zapore, kjer se v njih nahajajo politični priporniki.

Komunisti so pokazali švicarju vsega skupaj 9 ječ, kjer se nahaja po njegovih cenitvi okoli 800 političnih ječnikov. Švicarju se je zdelo posebno imenitna komunistična izjava, da vsak politični pripornik dobi letno dva tedna "dopusta" in še celo plačnega, ako je v jetnišnici cpraviljal kako delo.

Iz poročila se da zaključiti, da švicar ni nobene jetniške uprave presenetil s kakim nenavedanim obiskom.

Vremenski
prerok
pravi:

Delno oblačno in topleje. Najvišja temperatura 57, najnižja 42.

Klobuk Hruščeva ni naprodaj niti za \$500

Kalifornijski delavec, ki je zamenjal svojo čepico s Hruščevim za njegov klobuk, hoče tega kljub vsem denarnim ponudbam ohraniti za spomin.

San Francisco, Calif. — Ko je bil Hruščev v San Franciscu, je obiskal tudi pristanišče in se tam spustil v pogovor z delavcem Davidom Adrianom. Ko je opazil, kako čepico nosi, se je pohvalil, da je on nosil podobno pokrivalo, ko je bil še rudar. Beseda je dala besedo in Hruščev in Adrian sta zamenjala pokrivala. Hruščev je vzel čepico, Adrian pa klobuk.

Klobuk je postal hitro slaven. Takoj se je oglasilo nekaj trgovcev, ki so hoteli kupiti klobuk, nagnali so ceno na \$500, toda Adrian ga noče prodati, hoče si ga obdržati za spomin. Predlagali so mu tudi, naj ga da na javno dražbo, izkupiček pa pokloni nekemu slepemu delavcu, da se bo lahko priučil kakemu novemu poklicu. Adrian je odklonil tudi to idejo. "Kaj bo pa Hruščev rekel, ako bo zvedel, da smo morali porabiti njegov klobuk, da omogočimo nov poklic slepemu delavcu?"

Mislimo, da ima Adrian prav. Hudoben zaključek: Ako je klobuk tovariša Hruščeva vreden \$500, koliko je šele vredna njegova glava? Zaenkrat ve to samo državno tajništvo, kajti stroški za varnost tovariša Hruščeva na njegovi poti po Ameriki so menda narasli že nad \$150.000.

Brezposelnost, pa tudi zaposlenost sta padli

V septembru je padlo število zaposlenih, pa tudi število brezposelnih; — službe je zapustilo preko milijon šolarjev.

WASHINGTON, D. C. — Delavsko tajništvo je objavilo števila o zaposlenosti in brezposelnosti v Združenih državah. Po teh podatkih je število zaposlenih padlo v septembru za 894.000 na 66.347.000, kar pa je še vedno 1.718.000 več kot lani v istem času. Ko se je začela šola, je zapustilo delovna mesta skupno preko milijon šolarjev.

Število brezposelnih se je zmanjšalo za 196.000 na 3.230.000 ali 881.000 manj kot lani v septembru.

Težave v zaposlitvi povzročajo jeklarski štrajki, ki je vzel doslej delo že okoli četrtn milijonu oseb poleg pol milijonu stavkajočih jeklarskih delavcev.

Delavski tajnik Mitchell bo prišel v nudo zadrego, če število brezposelnih ne bo drugi mesec padlo pod tri milijone. V pretekli pomladi je obljubil pojesti svoj klobuk, če se to ne bo zgodilo.

Težave z raketo Polaris

CAPE CANAVERAL, Fla. — Vodljivi izstrelek Polaris, ki je namenjen atomskim podmornicam, kar ne more iz težav. Vsi zadnji trije preskusi so bili neuspešni.

Doslej so v celoti izvedli 19 preskusov izstrelka, od tega je bilo uspešnih le šest. Izstrelek uporablja trdno gorivo in ga bodo podmornice pognale proti sovražniku kar izpod morske gladine.

Golobje niso več pod zaščito držav. zakona

CLEVELAND, O. — Prihodnji ponedeljek bo stopil v veljavo državni zakon, ki dovoljuje svobodno in neomejeno uničevanje golobov v našem mestu. Doslej je bilo samo dovoljeno, da so golobe zastropili, lovili na zanjke, preganjali z ropotuljani, toda klanje je bilo prepovedano. Ne bo pa mogoče golobov streljati, ker velja za naše mestno področje policijski predpis, da ne sme nihče uporabljati strelnega orožja.

Radi nove postave se do sedaj ni še nihče razburjal, niti ne društvo za varstvo živali. Najmanj je razburjenja med golobi samimi. Imajo namreč to skusnjo iz živalskega vrta, da jih človek ne more zatreti. To trdi tudi ravnatelj živalskega vrta, ki je opustil boj proti golobom. Ako je njegovo osobje uničilo enega goloba, sta bila čez teden dva nova na njegovem mestu, tako je rekel častnikarjem, ki so hoteli vedeti, kaj misli o novem zakonu.

Mestna uprava ni do sedaj dala še nobenega navodila, kako naj ljudje preganjajo golobe. Dokler ni besede iz magistrata, ne bomo imeli golobje vojne.

Komisija za civilne pravice naletela na nepričakovane ovire

Zvezno sodišče v Louisiani je odločilo, da mora komisija dati na razpolago imena vlagateljev pritožb.

WASHINGTON, D. C. — Po lanskem zakonu o civilnih pravicah ima posebna federalna komisija, ki jo imenuje sam predsednik, pravico, da obtoži in preganja vse tiste državne uradnike, ki na Jugu protizakonito ovirajo črnce v izvajanju njihovih volivnih pravic. Komisija se opira pri svojem postopku na pritožbe posameznih črncev, drži pa imena črncev v tajnosti, kajti kdo ve, kaj bi se jim lahko zgodilo.

Nekaj državnih uradnikov se je proti postopku komisije pritožilo in zahtevalo, da zvedo za imena tistih, ki jih obtožujejo. Federalno sodišče v Louisiani je dalo prav državnim uradnikom in ustavilo postopanje civilne komisije, dokler ta ne pove, kdo vse se ji je pritožil radi kršitve volivnih pravic.

Civilna komisija smatra, da je sodišče postopalo proti zakonu, in se bo pritožilo na vrhovno federalno sodišče v Washingtonu. Dokler priziv ne bo razsojen, misli komisija, da ne more izvrševati svojih dolžnosti, kajti noče postaviti nobenega črnca, ki se je pritožil, v nevarnost preganjanjem od strani belih prenapetežev.

Spor sam po sebi je vzbudil nenavadno zanimanje v političnih krogih naše prestolice. Vse čaka, kaj bo reklo vrhovno sodišče.

Gozdni požar v Kaliforniji ogroža naselja

LOS ANGELES, Calif. — Gozdni požar, ki se zaradi močnega vetra naglo širi po Arroyo Seco kanjonu, je začel ogrožati naselja na vzhodnih gričev kakih 30 milj severno od tod.

Vzhodni krak požara, ki je zajel preko 1.200 akrov se je približal Caltech Jet Propulsion laboratoriju, središču proučevanja za raziskavo vesolja.

NAŠA VOJNA INDUSTRIJA SE POVEZUJE Z NEMŠKO

Po mislih ameriške vojne industrije bo postala Zahodna Nemčija središče vojne industrije v svobodni Evropi. Vsa velika ameriška podjetja vojne industrije hite iskati tesnejše vezi s podobnimi podjetji v Zah. Nemčiji.

CLEVELAND, O. — Nemški vojni minister Strauss je rekel lani, da je za Nemčijo predrago, da bi kupovala vse orožje v Ameriki in da mora misliti na to, da bo nekaj orožja proizvajala doma na podlagi ameriških licenc. To je bil signal za ameriško vojno industrijo, da je iskala poslovne zveze z nemškimi tovarnami, ki imajo tudi nekaj skušnje v proizvodnji orožja, toda premalo kapitala in potrebne tovarniške opreme. Ameriški in nemški vojni industrialci so se hitro znašli za zeleno mizo. Danes že ni več nobena tajna, kako so med seboj povezani.

Ameriški Lockheed se je povezal z nemškimi tovarnami Heinkel in Messerschmidt. Obe nemški tovarni sta v žalostnem spominu vsem tistim, ki so videli letati njihove bombnike nad svojimi glavami, pa tudi tistim, ki so morali v njih opravljati med vojno suženjska dela. Obe nemški tovarni sta dosedaj delali biciklje, sedaj se bosta vrnila k staremu poslu: proizvodnji vojnih letal.

Naša General Electric Corp. se je povezala z Bayerische Motorenwerke A. G. v Monakovem. Nemška tovarna je dosedaj delala motorje in avtomobile, sedaj se je vrgla na vojno industrijo; tam je delala tudi med vojsko.

Naša Vertol Aircraft Corp. se je zvezala z znano nemško tovarno Dornier, ki ima isti sloves kot Heinkel ali Messerschmidt.

United Aircraft Corp., ki dela helikoptere, je tudi našla primerno poslovno zvezo v Kruppovi tovarni Weser A. G.

Kot se vidi, jih je združil hlep po dobičku, ki jih bo držal skupaj tudi takrat, kadar Washington in Bonn ne boste več tako prijatelja kot sta danes.

Nov pogled na padajočo vrednost dolarja

Štiričlanska družina je potrebovala pred 22 leti na teden \$30, danes pa že \$79.

PRINCETON, N. Y. —

Koliko potrebuje najmanj štiričlanska družina (mož, žena in dva nedorasla otroka) za dostojno preživljanje tekom enega tedna? S tem vprašanjem so se prvič pečali na podlagi števil 1. 1937. Takrat so dognali, da potrebuje družina najmanj \$30 na teden. Od takrat je bilo vsako leto treba več dolarjev, v 1. 1947 že \$43, 1. 1950 \$50, 1. 1954 \$60, 1. 1957 že \$72 in danes kar \$79. Življenje se je torej podražilo tekom 22 let za nekaj nad 130%.

Kar smo 1. 1937 dobili povprečno za en dolar, stane danes že \$2,30. Žalostno pri tem je dejstvo, da nihče ne vidi meje, kje naj se ustavi padanje kupne moči našega dolarja.

Dvajset let

CAPE CANAVERAL, Fla. — Novi ameriški satelit "Raziskovalec VII." bo krožil okoli Zemlje 20 let, pa pošiljal poročila na njo samo eno leto. Zemlji se približala najbolj na 436 milj, najbolj pa se od nje oddalji na 664 milj. Za vsako pot okoli nje potrebuje eno uro in 41 minut.

Helbig na svobodi

CLEVELAND, O. — Carlton Helbig, 33 let stari prodajalec rabljenih avtomobilov, ki je bil

Iz Clevelanda in okolice

Pozdravi iz Slovenije—

Jože in Mary Strancar pošiljata svojim znancom pozdrave iz Slatine Radenci v Sloveniji.

Nov naslov—

Družina Franka Zormanca, katerega otroci raznašajo Ameriško Domovino, se je preselila na 716 E. 157 St. Nova tel. št. je UL 1-7954.

Seja—

Društvo Slov. dom št. 6 SDZ ima jutri zv. ob osmih sejo v AJC na Recher Ave. Prebrani bodo trimesečni računi.

Društvo sv. Cirila in Metoda št. 18 SDZ ima jutri redno mesečno sejo v navadnem času in v navadnih prostorih. Na seji bodo prebrani trimesečni računi.

Slovenski oder ima jutri zv. ob 7:30 sejo v Baragovem domu. Vabljeni vsi člani!

Zedušnica—

V torek, 20. okt., bo v cerkvi sv. Vida ob 11:30 sv. maša za pokoj. Jennie Merhar.

Seja—

Društvo dvor Baraga št. 1317 Kat. borštarnjev ima jutri zvečer ob osmih v šoli sv. Vida redno sejo. Asesment bodo pobirali od 6:30 dalje.

Igralci stare Lil'je—

Igralci Lilije ob ustanovitvi 1. 1919 so prosi, da še danes kličejo KE 1-9494 zaradi rezerviranja vstopnic za nedeljsko proslavo.

Francija bo sprejeta v atomski klub brez preskusa?

PARIZ, Fr. — Po vesteh iz komunističnih virov utegne Hruščev v bližnji bodočnosti predložiti, naj tri atomske sile sprejmejo kot četrto tudi Francijo, ne da bi ji bilo treba z razstrelitvijo atomske bombe pokazati, da v klub dejansko tudi spada.

Afriški narodi že od letošnje pomladi, ko je bila napovedana eksplozija atomske bombe v francoski Sahari, proti temu stalno protestirajo.

NAJNOVEJŠE VESTI

WASHINGTON, D.C. — Predsednik Eisenhower je odboru za ugotovitev položaja v jeklarski industriji podaljšal rok za predajo poročila od petka do prihodnjega ponedeljka v upanju, da se morda le še najde kak izhod za sporazum. VANCIVER, B.C. — Tod je včeraj umrl verjetno zadet od srčne kapi znani filmski igralec 50 let stari Errol Flynn.

CLEVELAND, O. — Zaradi pomanjkanja jekla je General Motors Corp. odpustila včeraj 2.100 delavcev iz svoje tovarne Chevrolet v Parni, med tem ko jih je že preje odpustila preko 3.000 v Fisher Body v Euclidu in na Coit Rd.

WASHINGTON, D.C. — Včeraj je preстал prvo preskušnjo Nike-Zeus vodljivih izstrelkov za uničevanje sovražnih vodljivih izstrelkov. Preskusi morajo dokazati njegovo uspešnost.

LONDON, Vel. Brit. — Macmillan je izvedel v svoji vladi nekaj sprememb, toda glavna ministrstva so ostala v starih rokah. S. Lloyd je še vedno zunanj minister, Butler notranji, D. Amory pa finančni.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. — Henderson 1-0428 — Cleveland 3, Ohio

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week in July

Publisher: Victor J. Knaus; Manager and Editor: Mary Debevec

NAROCNINA:

Za Zedinjene države:

\$12.00 na leto; \$7.00 za pol leta; \$4.00 za 3 mesece

Za Kanado in dežele izven Zed. držav:

\$14.00 na leto; \$8.00 za pol leta; \$4.50 za 3 mesece

Petkova izdaja \$3.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$12.00 per year; \$7.00 for 6 months; \$4.00 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$14.00 per year; \$8.00 for 6 months; \$4.50 for 3 months

Friday edition \$3.00 for one year

Entered as second class matter January 6th, 1908, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the act of March 3rd, 1879.

No. 199 Thurs., Oct. 15, 1959

Po angleških parlamentarnih volitvah

Vsak narod z dozorelo politiko se drži v svojem političnem izživiljanju gotovih tradicij, ki jih zanemarljivo samo ob časih hudih notranjih ali zunanjih viher. Takih viher letos na Angleškem ni bilo in ni, zato je angleški volivec ostal pri svojih tradicijah, dasiravno so napovedovali, da jih bo menjal.

V čem obstoji angleška politična tradicija? V obstoju dveh strank, ki imata za seboj okoli 80% vseh volivcev, ki gredo na volišča. Pri tem sta si obe stranki načeloma skoraj enako močni. Vsaka ima za seboj okoli 40% volivcev, ki je ne zapustijo, naj bo političen položaj tak ali tak. Ostalih 20% volivcev spada v skupino neopredeljenih; glasujejo, kakor so trenutno njihove simpatije na eni ali drugi strani, ali pa se odločijo za manjše politične stranke, ki ne pomenijo vsaj številčno nič v splošni angleški politiki.

Temu primerno odpadajo tudi mandati na obe stranki. V angleškem parlamentu sedi 630 poslancev. Kakih 500 poslancev je voljenih v takih volivnih okrajih, kjer z lahkoto zmagojuje nad svojimi konkurenti. Le okoli 130 mandatov je spornih, to se pravi, tam zmaga en ali drugi kandidat le z malo večino in do zadnjega ne ve, ali bo res zmagal. Stranka, ki si pribori večino teh 130 mandatov, ima tudi večino v parlamentu. Včasih potegne nase vse sporne mandate, takrat znaša njena večina v parlamentu nad 100 glasov, ako si jih pribori samo polovico, ima v parlamentu zelo šibko večino in je vedno v nevarnosti, da jo bodo nezadovoljneži v lastni stranki zapustili — in take imata v lastnih vrstah obe stranki —, da bo zgubila večino in morala zapisati nove volitve. Velika večina je radi tega v Angliji znak, da bo nova vlada trdna in politične krize ne bo do prihodnjih rednih volitev.

Tako se glasi politična tradicija v angleškem javnem življenju. Sedanje volitve znova potrjujejo, da angleški narod ni voljan, da jo menja. Kaj naj bi mu tudi vsililo tako voljo? Obe stranki imata skoraj enak političen program, razlikujeta se le v malenkostih. Konservativna stranka ni več konservativna, delavska stranka ni več socialistična, obe sta postali stranki srednjega stanu. Vsaka izmed obeh se mora sicer potruditi, da ohrani vse stare volivce, toda še več naporov vlaga v namen, da potegne za seboj nevrtralce in neopredeljene volivce. Od tega, ali se ji posreči ta druga naloga, je odvisno, ali bo zmagala pri volitvah ali ne.

Konservativna stranka je postala izrazit zastopnik srednjega stanu, kamor spadajo tudi vsi dobro plačani strokovni delavci, kmetje in uradniki. Gotovo je v njenih vrstah tudi vse, kar se smatra za kapitaliste, toda ta skupina nima več starega vpliva na konservativno stranko. Podjetniki jo podpirajo vključ vsemu temu, bolj z denarjem in časopisjem kot s svojimi maloštevilnimi glasovi; vedo, da nimajo nobene izbire. Pod vsako delavsko vlado bi se jim godilo slabše kot pod konservativno, zanje je konservativna stranka manjše zlo, ne pa vir politične moči in gospodarskega ugleda.

Na drugi strani je konservativna stranka pobrala iz programa delavske stranke vse, kar misli, da je združljivo s pametnim gospodarjenjem, torej tudi velik del delavskih gospodarskih in socialnih gesel, ki jih pozna ne samo tekom volivnega boja, ampak tudi tekom svojega vladanja. Angleški srednji stan torej ve, kaj lahko pričakuje od konservativne domače politike. Ve, kaj mu je že dala, ve, kaj mu obeta. Med obljubami sta dve posebno važni za angleškega volivca: da bo vladna politika taka, da se povprečnemu Angležu ni treba bati poslabšanja njegovega gospodarskega položaja. Po dolgih letih se je končno izkopal iz gospodarskih posledic zadnje svetovne vojne, godi se mu dobro in ne želi si velikega in hitrega zboljšanja, ker ve, da bi taka želja pomenila samo hitrejši poraz. Druga obljuba se nanaša na mir, Anglija še ni pozabila nemških V-1 in V-2, noče za nobeno ceno nove vojne. Misli, da ima konservativna stranka resno voljo za varovanje miru in tudi potrebno sposobnost, da ga ohrani.

Če dodenemo tej konservativni politiki še dejstvo, da ima stranka odlično urejeno lokalne organizacije, red in disciplino med stalnimi pristaji in nobenih preprirov med političnimi voditelji, lahko razumemo, zakaj ni samo ohranila vseh svojih starih volivcev, ampak pritegnila na svojo stran več kot polovico nevrtralcev in blesteče zmagala, ne morda po številu zanj oddanih glasov, ampak po številu poslancev.

Na drugi strani je delavska stranka sicer ohranila vse svoje stalne pristaje, ni pa mogla potegniti za seboj nevrtralcev in neopredeljenih volivcev. Razlogov za to je več. Predvsem velja delavska stranka še zmeraj kot stranka delavskih unij, kar tudi je. Unije ji dajo nad 60% vseh prispevkov in glasov pri volitvah. Marsikateri angleški volivec jo smatra kot mandatarnjo unij in ne kot zastopnico malega človeka. Dalje se je še zmeraj drži sum, da je "soci-

jalistična," da diši po Marksu, kar seveda ni res. Angleški socialisti niso bili nikoli za Marksa, dasiravno niso nikoli napadali njegovih idej. "Socializem" še zmeraj ni v posebni veljavi v angleški javnosti. Končno razjeda delavsko stranko star spor med levičarji in desničarji, ki je nekajkrat gnil stranko na rob razcepa. Stranka, ki se njeni vrhovi stalno prepirajo pred očmi javnosti, ne more imeti vsaj ugleda pred javnostjo, ako tudi tam uživa nekaj simpatij.

Pri vsem tem delavska stranka ni mogla nuditi Angležem ničesar takega v svojem volivnem programu, kar bi res vlekle. V notranji politiki je stranka samo zahtevala "nekaj več" kot konservativci, toda ničesar "novega" in privlačnega. V zunanji politiki so konservativci spretno izrabili kot pri prejšnjih volitvah, pomoč ameriških republikancev. Ako ne bi bilo Macmillana, ne bi bili doživeli letos ne ženevske konference zunanjih ministrov, ne poti Nixona v Moskvo in Hruščeva v Ameriko in ne vere v bližnji sestanek na vrhovih, v pot predsednika Eisenhowerja na Rusko in na neštete konference tekom prihodnjih mesecev.

Angležem taka politika ugaja, skušnja jih uči, da ne bo vojne, dokler bodo konference. Da za Monakovim lahko pride kaj hujšega, na to nočejo misliti. Pozabiti ne smemo tudi na to, da je bila Moskva bolj na strani konservativcev kot socializmov. Hruščev kot pravi komunist ne mara socializmov in delavskih voditeljev, ima rajše kapitaliste, to je dokazal tudi v dnevi obiska angleških delavskih voditeljev v Moskvi. Angleški volivec je tudi to dobro razumel in temu primerno glasoval.

Vse to je pripomoglo k zmagi konservativcev in porazu delavske stranke. Politične posledice se bodo najpreje pokazale, ne morda v angleški zunanji ali notranji politiki, ampak v notranji krizi delavske stranke, ki jo bodo izzvale posledice sedanjih volitev.

BESEDA IZ NARODA

Ob 40-letnici dram. društva "Lilije"

Cleveland, O. — Teden pred otvoritvijo Slovenskega narodnega doma na Holmes Avenue je bilo ustanovljeno dramsko društvo "Lilija" in sicer točno 18. avgusta 1919. Društvo je bilo ustanovljeno kot odsek doma, kar je še danes.

Društvo ima malo nenavadno ime. Odkod to ime? Malo pred ustanovitvijo društva sta prišla iz Milwaukeeja, Wisconsin v Cleveland dva mlada Slovenca in sicer Franc in Jože Matoh. Ko je na ustanovnem sestanku bil tudi razgovor, kako naj se društvo imenuje, je Franc Matoh predlagal, naj se društvo imenuje "Lilija", ker je obstajalo v Milwaukeeju podporno društvo istega imena. Bilo je predloženih tudi več drugih predlogov. Ko so bila pa vsa imena dana na glasovanje, je bilo največ glasov za ime "Lilija" in pri tem je ostalo. Ustanovitelji dram. društva "Lilije" in njegovi prvi igralci so bili: že imenovana Franc in Jože Matoh, Kabaj Avgust, Lojze Jerkič, Franc Suban, Henrik Batič, Miha Lah, Jože Glinšek. Med dekleti pa: Ana in Jožefa Saso, Antonija Logar in druge.

Prvi nastop "Lilije" je bil 9. novembra 1919, in sicer so vprizorili dve burki "Kaj je kdo ali vsi v megli" in "Kako je Janez kosilo naročil". Igrati sta bili prevedeni iz angleščine.

Tudi takrat je znašala vstopnina en dolar. Prve predstave se je udeležilo 210 gledalcev.

Naslednje štiri sezone je društvo priredilo vsak mesec po eno igro. Društvo je preživelo marsikatero krizo. Tako je Avgust Kabaj kot soustanovitelj društva istega hotel izkoristiti v politične namene. Bil je socialist. Franc in Jože Matoh pa sta zadevo razčistila in Kabaj je moral iti. Nato je nastala kriza, ker se je zgodilo nekaj, kar se pri pevcih in igralcih rado zgodi. Drug v drugega so se zagledali in pomožili. Delo in skrb za dom in družino pa sta igralcem preprečili nadaljnjo delovanje. S priseljenci iz drugih krajev v Collinwood pa se je društvo krepilo in vzdržalo dvajset let. Nato je počivalo malo več kot deset let. Dramatika je preje odpovedala kot petje. Igralci so se postarali, mladine, ki bi znala slovensko, pa ni bilo.

Leta 1949 pa so prišli v Ameriko novi slovenski naseljenci iz evropskih taborišč. Naselili so se tudi v Clevelandu v Collinwoodu. Ti so leta 1952. dra-

matško društvo "Lilija" obnovili. Od prejšnjih članov imajo za obnovitev največ zaslug Frank Walter, Joško Penko, Martin Nagode in morda še kdo. Od tistih, ki so "Lilijo" obnovili pa naj omenim Miho Vrenka, Rudija Kneza, Franceta Hrena, Ivana Jakomina, Anico Nemčev-Knez, Julko Jerinovo-Zalar, Anico Štepec-Zajec, Vido Štepec-Jakomin in Maro Štepec-Hren.

Dosedanji predsedniki obnovljene "Lilije" so bili: prvi je bil Miha Vrenko, nato so sledili: Tone Nemec, Franc Hren, Janez Hauptman, nato ponovno Franc Hren. Sedaj ob proslavi 40. letnice je pa predsednik "Lilije" Franc Zorman.

Kot režiserja obnovljene "Lilije" naj omenim zlasti Rudija Kneza in Marjana Jakopiča. Obnovljena "Lilija" je postavila na oder celo vrsto uspešnih dramskih predstav. Brez "Lilije" bi bila v Collinwoodu velika vrzel v našem kulturnem udejstvovanju v tem delu mesta, kjer je poleg sv. Vida največja slovenska naselbina v Clevelandu.

Dramatsko društvo "Lilija" bo slovesno proslavilo svojo 40. letnico obstoja v nedeljo, 18. oktobra 1959.

Z. N.

Pevski zbor Triglav

CLEVELAND, O. — Najprej se hočem zahvaliti v imenu zbora za tako lepo udeležbo na Vinski trgatvi. Tudi vreme nam se je prizanašalo, čeprav je vlekel močan veter. Tega še naši zvesti prijatelji niso ustrašili. Prišli so iz Bele Ljubljane, iz našega Euclida. Prišli so v narodnih nošah, tako da je bila povorka lepša in večja. Zanimiva je bila zlasti za one, ki slovenskih običajev še ne poznajo in kaj takega še niso videli.

Če smo v stiski za osebe za določena dela, so nam rojaki iz Euclida vedno pripravljeni pomagati. Hvala jim!

Kdo bo sodnik, je prvo vprašanje. Predsednik Jack Jesenko ga mora poiskati. Bil je John Močnik, soproga tajnica, predsednik pa blagajnik — dokler se je trgalo. Med nami je bil kot gost poznani pevec Frank Kokež z družino. Na trgatvi je dobil službo policaja. Priznati mu je treba, da jo je dobro vršil v splošno zabavo. Hvala mu. Kdo ne pozna marljivega delavca Segulina? Tudi ta je prišel iz Euclida in nam pomagal kot stražar v vinogradu. Prišli so še M. Perdan in star-

ši, Mr. Rupert in drugi prijatelji in prijateljice v narodnih nošah. Vsem prav lepa hvala, vsi so se trudili v korist zbora. Žal ne vem imen vseh, da bi jih zapisala.

Zupan in županja sta bila člana Triglava Carl in Ella Samanich, ostali pa smo tudi imeli vsak svoje delo. Tajnica Marge Loucka je bila v kuhinji, pa skrbela tudi za delitev daril. Pod. član L. Cedric je kot vedno pripravil vinograd. Vsem iskrena hvala za njihov trud!

Žal ni bilo med nami pevovodje, je bil odsoten. Udeležba od prijateljskih pevskih zborov je bila slaba. Kdor je med nas prišel, je videl, da smo se kar prijetno imeli.

Ob godbi, ki jo preskrbe Grabnarjevi fantje, se človek mora malo zavrteti. Hvala jim tudi za to, ker so vodili povorko in pri tem prepevali. Naš France Culkar se je postavil z narodno nošo. Veselo je igral na harmoniko. Čeravno je zaposlen v svoji gostilni, je prišel k nam, ker ljubi slovensko pesem!

Vsem še enkrat prav lepa hvala!

Ana Jesenko

P. Claudelovo "Marijino oznanjenje" pri nas in v Argentini

Cleveland, O. — Da bomo imeli v Clevelandu v soboto 24. t. m. zvečer v novem farnem domu priliko videti sloviti Claudelov misterij v 4 dejanjih z uvodno sliko "Marijino oznanjenje", bralci AD že dobro vedo; ne vedo pa še, da bo tudi Gledališki odsek Slovenske kulturne akcije v Argentini ravno na ti isti večer podal isto delo v režiji Nikolaja Jeločnika v Buenos Airesu. Medtem ko igra pri nas ne bo ponovljena, jo bodo v B. A. ponovili naslednji dan.

Zanimivo je, kaj piše buenosaireska Svobodna Slovenija o tem izredno lepem delu. Najprej piše, da "je avtorja Paula Claudela Pij XII. imenoval genija našega stoletja." O misteriju pa je SS zapisala takole: "V Marijinem oznanjenju" se sredi srednjeveškega vaškega življenja bore človeška nemoč in sebičnost, plitvost in ustvarjalni zagon, zloba in svetost, očarljivost zemlje in čudeži neba. Drama je izredno delo, polno sil strasti in milosti in poezije."

Dobro opozorilo in vabilo tudi za nas!

J. S.

Oltarno društvo pri Mariji Vnebovzeti vabi

Cleveland, O. — Članice Oltarnega društva fare Marije Vnebovzete prirede v šolski dvorani v soboto zvečer "card party." Začetek ob sedmih.

Vstopnice bodo na razpolago pri vhodu v dvorano. Čisti dobicek je namenjen za oltarne potrebe cerkve. Vsi farani in faranke so prav vljudno vabljeni, da se priredite udeležje.

Članice se trudijo in pridne kot čebele znašajo skupaj lepe in koristne stvari. To bo res pravi družabni večer. Na razpolago bo vsakovrstna zabava in možna izbira iger.

Pozdravljeni in na svidenje!

M. Ižanec.

V Floridi se imajo lepo

Fort Lauderdale, Fla. — Na Delavski praznik sta se pri nas zglasila nekdanja Clevelandčana F. Turk in G. Nagode. Oba živita sedaj v Miami. Mr. Turk mi je izročil zanimivo knjižico "Slovenski pionir" o življenju prvih slovenskih naseljencev v Clevelandu. V resnici se mora temu možu dati vse priznanje za to njegovo delo. Prav tako zasluži priznanje pisatelj Karol Mauser, ki je to knjižico uredil. Mr. Turk je kljub visokim le-

Slomškova proslava

Preteklo nedeljo je Prosvetni odsek Baragovega doma priredil v veliki dvorani pri Sv. Vidu Slomškovo proslavo v spomin stoletnice prenosa sedeža lavantinske škofije iz Šent Andraža v Maribor.

Kljub dosti lepemu vremenu, ki ljudi rado potegne v naravo, se je dvorana kar dosti lepo napolnila. Takale stvari na splošno med nami žal ne "vlečejo" posebno, zato sme bil kar iznaden, ko se je dvorana skoro napolnila.

Prof. Jos. Ovsenek je spored otvoril in pozdravil goste, med katerimi so bili ljubljanski škof dr. G. Rožman, dr. Miha Krek, zastopnik češkega Orla, France Gorše, ki je dal za proslavo na razpolago kip A. M. Slomška, in še več drugih splošno znanih rojakov.

Korotan je nato zapel "Glejte že sonce zahaja." Sledil je nastop deklet z vajami na švedski klopi. Skupino je vabil za na-

tom kar korajžen in se zanima za napredek našega naroda.

Ker smo mu obljubili, da bomo obisk vrnili, smo se predzadnjo nedeljo spravili na pot. Vozila je vedno vesela Mrs. Mary Skrbec. Z nami sta bila tudi naša sosedka Mr. in Mrs. Rudi Opalik. V resnici se človek čudi lepoti narave, ko se vozi proti mestu Miami.

Mr. Turk ima prav prijetno urejeno na vrtu, prav tako tudi Mr. Nagode. Tam smo se tudi srečali z Mr. in Mrs. Pecnik. Tudi ta dva sta jako prijazna in sta z Mr. Opalkom obujala spomine na prelepo Dolenjsko. V teh pogovorih je hitro minil čas in treba se je bilo posloviti od teh zavednih rojakov. Domeniči smo se še pred odhodom, da bi priredili piknik na vrtu Mr. Turka.

Ko sem čital nedavno, da slavi Slovenski dom v Collinwoodu na Holmes Ave. 40. letnico svojega obstanka, se mi je zdelo potrebno, povedati, da to ni bil prvi slovenski narodni dom v Ameriki. Slovenski dom v Girardu v Ohio je bil zgrajen in odprt že l. 1917.

Pozdrav vsem čitateljem AD! Oglasite se kaj pri nas v sončni Floridi!

J. Dolčič.

Novi slovenski lutkovni filmi v barvah

Slovensko filmsko podjetje "Triglav-film" je posnelo tri lutkovne filme v barvah, ki bodo gotovo razveselili otroke, ker zbuja mlado fantazijo; obenem pa se dotikajo sodobnega življenja, zato bodo imeli tudi odraslim kaj povedati. Prvi "Bongo," kaže sinčaka-razvajenčaka zamorskega poglavarja, ki si zaželi vse mogočih reči, na koncu celo snežnega moža — sredi vroče Afrike!

Drugi film je posvečen "boleznim našega časa" in ima naslov "Motorist," njegov glavni junak pa je smrdeči bencinski motor. Pripoveduje, kaj vse motor stori.

Tretji kaže usodo pisem, ki jih raznaša poštar pri tem spoznavajo ljudi svojega okoliša.

Ista družba namerava v kratkem posneti še dva barvna lutkovna filma. Eden ima naslov "Vasovalec," drugi pa "Banka."

— Jamaica ima nekako polovico vsega prebivalstva Britske Zastave Indije.

— Glavna gospodarska panoga v Nevadi je živinoreja.

Kulturna kronika

stop Ivo Kermavner, ki je pretekli torek odpotoval v Evropo. Nastop je bil prijeten, ni pa bil še posebno dognan.

Gdč. Olga Zupančičeva je recitirala Slomškov "Nagovor" Klemen Mauser je deklamiral "Iskrenim Slovincem," Nejček Zupan pa "Vesela šola."

Škof dr. Gregorij Rožman je nato orisal pok. škofa Slomška kot človeka, kot duhovnika misijonarja in škofa, ter kot ljudskega vzgojitelja in šolnika. Zanimiv govor po navzoči pazljivo poslušali. Iz njega je bilo mogoče tudi onim, ki Slomška in njegovega dela še niso poznali, sprevideti, kaj je ta veliki mož vse storil za slovenstvo in slovenski narod, tako v verskem kot v narodnem in kulturnem pogledu.

Po kratkem odmoru je zastopnik češkega Orla izročil Ivo Kermavnerju posebno pismo diplomo za njegov trud v preteklosti za zveze med slovenskim in češkim Orlom.

Fantje so nato nastopili z vajami iz talne telovadbe. Navdušenje in veselost so priklili v dvorano mladi harmonikarji Rudija Kneza. Zaigrali so venček slovenskih narodnih.

Za tem so nastopila dekleta v vaji s palčkami, ki je bila prav lepo izvedena. Za konec so nastopili fantje z raznovrstnimi skoki. Ta točka je vse navdušila, bila pa je brez dvoma od vseh telovadnih točk sporeda tudi najboljše pripravljena in izvajana. Nekateri skoki so bili zelo težavni.

Celoten spored je bil prav primeren za Slomškovo proslavo. Posebno je treba omeniti, da je to v povojnih letih prvi javni telovadni nastop slovenskih fantov in deklet v Clevelandu, če izvzamemo nastop na orodju l. 1950, ko so telovadili gg. Varšek, Kermavner in Mrva.

Nastop je pokazal, da je med našimi fanti in dekleti dovolj navdušenja za to vrsto telesne vzgoje. Bilo bi škoda, če bi zato delo obstalo, če bi sedanje navdušenje splahnelo.

Prirediteljem k uspehu čestitamo in želimo, da bi svoje napore nadaljevali z enako vnemo in še večjimi uspehi.

Slovenska literatura na Angleškem

Ob zaključku letnega seminarja za jugoslovanske in tuje slaviste v Piranu ob istrski obali, ki se ga je med drugim udeležil tudi upokojeni profesor univerze v Nottinghamu Janko Lavrin, ga je dopisnik neke ljubljanske kulturne revije povprašal o zanimanju za slovensko literaturo na Angleškem. Prof. Lavrin, ki je po rodu Slovenec iz Bele Krajine in je dolga leta poučeval slavistične vede in rusko literaturo na angleških univerzah, je mnogo storil za širjenje naše književnosti med Angleži. Med drugim je pripomogel k izdaji antologije slovenskega pesništva v angleškem jeziku.

Njegova prizadevanja so rodila znatne uspehe in tako se med drugim kot glavni literarni referent BBC (Britanske radijske družbe), živo zanima za razvoj slovenskega kulturnega življenja. Sedaj pripravljajo antologijo jugoslovanskega pesništva, pri kateri bodo sodelovali priznani angleški prevajalci, ki so večini tudi slovenskega jezika. Med njimi je tudi Gloria Komai, Japonka po rodu, ki pa živi v Angliji in ji je med slovenskimi pesniki najbolj všeč Prešeren. Nadalje pripravlja prof. Lavrin večer slovenske lirike v Londonu, na katerem bi naj sodelovali angleški udeleženci sedanjega tečaja v Piranu, ki "so zdaj prvič uživali lepoto slovenske zemlje", je prof. Lavrin zaključil svoja izvajanja.

Issued Every
Thursday
for the Yugoslavs
in Wisconsin
Tedenka priloga
za Slovence v
Wisconsinu

O B Z O R

THE WISCONSIN YUGOSLAV OBSERVER — AFFILIATED WITH THE "AMERICAN HOME" DAILY

Address
All Communications
to
OBZOR PUBLISHING
COMPANY
Marica R. Stant,
Publisher
830 So. 5th St.
Milwaukee 4, Wis.
Tel. Mitchell 6-4373

Sem in tja po Milwaukee

Dne 28. septembra je umrl 71-letni Frank Bregant, 10119 W. Cleveland Ave., West Allis. Zapušča soprogo Kristino, hčer Mary in sinova Franka in Edwina. Pokojnik je dolgo vrsto let vodil gostilno na South 5th st. (bivši Grove street). Pogreb se je vršil iz Jelenčevega pogrebnega zavoda v cerkev sv. Janeza Evangelista na Mount Olivet pokopališče. Bil je član F. O. Eagles 0137, društva Sloga št. 16, SNPJ, Bled št. 19, JPZ Sloga in Arcadian Park družbe.

Dne 1. oktobra je umrla Mrs. Ana Marn (roj. Novak), vdova po pokojnem Joe Marnu, 1100 S. 11th St. Pokojna zapušča hčer Mrs. Anno Goggins. Pogreb se je vršil iz Jelenčevega pogrebnega zavoda v cerkev sv. Janeza Evangelista ter na Mount Olivet pokopališče. Bila je članica društva sv. Ane št. 6 JPZ Sloga in društva 173 KSKJ, SZS št. 12, društva Krščanskih mater cerkve sv. Janeza Evangelista. Pokojnica je bila stara 68 let.

Dne 4. oktobra je za poškodami umrl 75-letni Frank Zaitz (Zayc), 1103 S. 4th St. Pokojnik zapušča soprogo Catherine, hčerke Mrs. Lucy Korthaus, Mrs. Molly Poznanski ter Mrs. Mary Schwartz in sinove Louisa jr., Anthonyja in Johna. Pogreb se je vršil iz Ermenčevega pogrebnega zavoda v cerkev Marije Pomočnice Kristijanov (West Allis) na Holy Cross pokopali-

šče. Bil je član društva št. 7 JPZ Sloga.

Farani sv. Janeza Evangelista so vabljeni, da v petek, 16. t.m. od pol osmih do enajstih zvečer obiščejo ter si ogledajo veliko in moderno Pabst pivovarno ter slišijo in vidijo, kako se pivo izdeluje. Obiskovalci bodo pogoščeni.

V soboto večer, 17. t.m., priredi plesna skupina fare sv. Janeza Evangelista "Slovenski nagelj" v cerkveni dvorani veliko plesno zabavo, na kateri bodo nastopile tudi druge narodnosti. Vabljeni ste vsi, da prireditev posetite ter se pozabavate v krogu znancev in prijateljev ter si pridobite novih prijateljev. Na svidenje v soboto večer 17. t.m. v cerkveni dvorani!

Novi oskrbnik ali hišnik dvorane sv. Janeza je Mr. Vern Hartman.

Ne pozabite, da se 7. in 8. novembra vrši letni bazar fare sv. Janeza Ev. Tozadevni odbori so pridno na delu in seveda se rabi še vedno nadaljne pomoči. Dolžnost vsakega farana je, da pridno pomaga prireditvi k večjemu uspehu ter tako k uresničenju želja, da se v kratkem času postavita NOVA cerkev in šola sv. Janeza Evangelista.

Rojak Tone Kozleuchar se je vrnil iz bolnišnice ter se nahaja

v domači oskrbi doma — 2125 S. 85th St., West Allis. Zahvaljuje se številnim obiskovalcem v bolnišnici in nadaljni obiski bodo hvaležno sprejeti.

Na južni strani mesta so otvorili 12 družabnih centrov za shajališča šolske mladine. Ti centri bodo pod osebnim vodstvom nadzornikov-članov oddelka Municipal Recreation. Dnevno bodo na programu razne igre, risanje, slikanje, plesi itd. Centri bodo odprti od 3:30 do 5:30 popoldne. Centri se nahajajo na zemljišču sledečih ljudskih šol — Forest Home, Vi-deau, Doerfler, Humboldt, Fair-

view, Grant, Manitoba, Burdick, Oklahoma, Brinton in Allis.

V soboto in nedeljo 17. in 18. t.m. bo društvo Wisconsin Chrysanthemum imelo na razstavi v Whitnall rastlinskem vrtu v Hales Corners rože "moms".

Država Wisconsin je izplačala meseca septembra \$1,928,000 brezposelne podpore; meseca avgusta je bilo izplačano \$1,640,300, skupaj za dva meseca \$3,568,300; meseca avgusta in septembra 1958 pa je znašala podpora \$4,231,600.

FR. MILČINSKI:

Mladih zanikarnejev lastni životopisi

LJUBLJANSKA SRAJCA

Dobrih petnajst let stari Viktor M. je blede, slabokrven mladeneč. Prvo hrano je dobival iz steklenice — mati je bila tovarniška delavka in ga ni utegnla sama doiti — razvijal se je bolj počasi in je imel v mladih letih "božjastne bule," kakor pravi mati. Zdaj je zdrav. Tudi roditelja sta zdrava niti jima ni zastran poštenosti in delavnosti kaj očitati. Kriva sta pa vendar ali vsaj sokriva žalostne usode svojega sina: prepustljiva sta bila od vsega kraja njegovim napakam in napake so rastle in brez resne ovire se razvile v hudodelstva.

Lastni životopis fantov se glasi takole:

"Popis mojega življenja. Ko sem bil star 9 let, sem najprej naredil te-le reči: Ko smo stanovali v V., sem vzel pri Ajevih jajca in sem jih prodal. In tudi sem šel v eno hišo in sem vzel ključ in sem vzel frnikule. In tudi sem vzel pri B. pet goldinarjev.

Ko sem začel v šolo hoditi, sem se tudi slabo učil. V prvi razred sem hodil dve leti. V drugi razred tudi dve leti. In tako dalje do 4. razreda v vsak razred po dve leti. Hodil sem v šolo do 14. leta in potem sem končal šolo. Med tem sem naredil tudi te hudobije.

Ko sem stanoval pri T., sem najprej vzel enemu bolniku eno krono; poslal me je, da naj grem po jabolka in pa po kruh, ali jaz nisem prinesel. (Bolniki v deželni bolnišnici se radi poslužujejo takih fantičev, da jim vtihotaplajo v zavod živila; preže ob ograji, priključijo fantiča, mu izroče denar z naročilom in fantič jim prinese naročeno stvar ali pa tudi ne.) Drugemu pa tudi eno krono, ki me je poslal, da mu naj prinesem četrt litra vina, za 40 h šunkna in za 20 h kruha. In potem sem šel s tema dvema kronama v cirkus in tam sem plačal 30 h vstopnine in sem kupoval štruklje in piškote in pa cukr. In tudi sem vzel fantu, ki je šel po vino, eno krono — in s to krono sem šel v gledališče. Oni ma bolnikoma so dali oče nazaj, ko je prišel stražnik, in pa tudi tistih 10 K so dali oče nazaj, ki sem jih vzel pri B.

Tudi sem zmeraj hodil na semenj vsako sredo in pa soboto. In tam sem vzel zmeraj demarice, nože, špeglje, krtače in vse, kar sem mogel vzeti. In to kar sem vzel, sem zmeraj prodajal vojakom, da sem imel denar. Tudi nisem hodil v šolo, ker sem hodil na semenj krast. Tudi takrat nisem hodil v šolo, kadar so prodajali o Božiču za

jaslice; tudi tam sem zmeraj kaj vzel, ako sem mogel. Tudi na sv. Miklavža sejmu sem kaj vzel, n. pr. piškote, fige, lešnike, igrače, peresa, držala, zvezke — kar sem le mogel.

Na stari krami sem vzel enkrat par drsalk in sem jih domov prinesel. Doma mi je mati rekla, kje sem dobil drsalk, in jaz sem rekel, da sem jih kupil, in mati mi je rekla, da naj gre Francelj brat z mano. On je šel, jaz sem mu pa po poti povedal, kje da sem jih vzel. Ko prideva domov, je rekel brat, da sem jih res kupil. In potem sva se obadva drsala. — In tudi sem vzel na stari krami najprej eno dozo za cigarete in pa ene bukke in to sem zopet prodal čez dva dni oboje skupaj za 60 h.

Hodil sem tudi na kolodvor

zeljnate glave skladat; sem skladal in pa tudi včas katero vzel. Doma so mi rekli: "Ali ti da kmet tako lepe glave?" jaz sem pa rekel, da res. — Pri Figovcu sem vzel eno karbid-lampo ter sem jo prodal za 1 krono, s tisto krono sem pa šel v Tivoli in sem vse zapravil.

V Tivoli sem zmeraj hodil vsako nedeljo; tam sta prodajali dve ženski ter sem vsako nedeljo vzel cukrarijo. Tudi pri sv. Petru, tam sta tudi prodajali dve ženski, tam sem zmeraj jemal cukrarijo. V Prešernovi ulici sem pa vzel par telovadnih čevljev.

Tudi sem se slabo učil, zmeraj sem prinašal slaba spričevala. Ko sem pa izstopil iz šole, sem imel tudi slabo izpustnico; imel sem same dve, tri.

Izstop iz šole.

Ko sem izstopil iz šole, so me dali oče učiti za železovljarja. Tam sem se učil od 6. junija do konca novembra. In tam nisem redno hodil v delo. Naenkrat so izvedeli starši, da ne hodim delat, in jaz sem jim rekel, da me ne veseli ta obrt, zato ker je preveč težka zame.

In potlej so me dali učiti za mehanikarja. Tam sem bil tri dni in sem zopet pustil, ker je šel mojster povedat očetu, da sem vzel kolo in se vozil od zjutraj do 6. ure. Jaz sem kar šel in me ni bilo en teden domov. Med tednom sem šel v Kranj in ko sem prišel iz Kranja, sem šel k Z-ovi ter sem jo goljufal za 8 K 70 h. S tem denarjem sem se najprej peljal v Kranj. Tam sem si izposodil kolo ter sem se peljal v Ljubljano. Iz Ljubljane sem hotel v Domžale, po poti mi je počilo kolo in sem ga peljal k enemu mehanikarju in mi je rekel, če prodam kolo, in jaz sem odgovoril, da ga pro-

dam. (Pri tej priliki ga je prijel policija.)

Potem so me dali oče za knjigoveza učiti in sem se učil od 1. maja do 7. oktobra. Tam sem zopet goljufal za 70 h. Šel sem po lim in ko sem ga prinesel v delavnico, ga je mojster pogledal, jaz sem rekel, da ga je 5 kg, in on je rekel, da ga ni, in sva šla z mojstrom v prodajalno in tam so rekli, da ga je samo 4 kg. In potem sem ušel in me ni bilo od 8. oktobra do 7. novembra. (Dalje prihodnjič)

Skupna kampanja za do-brodelne namene

Cleveland, O. — Če vprašamo tujce, ki so prišli na obisk v našo deželo ali se v njej šele nedavno za stalno naselili, kaj je naravno na nje vtis kot nekaj najbolj tipično ameriškega, bo morda kdo, ki mu je za dobro in obilo hrano, dejal "šunka in jajca" za zajtrk, vendar večina bo pokazala na "Skupno kampanjo" za dobrodelne ustanove.

Ta kampanja je tako tipično ameriška, da je dejansko že postala neločljiv del našega javnega življenja in socialnega skrblstva.

Letos se bo ta kampanja začela v ponedeljek, 19. oktobra. Pri njej bo sodelovalo okoli 50,000 prostovoljnih nabiralec, ki se bodo oglasili po vseh hišah in pri vseh ustanovah, da zbero \$11,865,000, kot je bilo za letošnje določeno.

Cilj nabirke je letos povišan za 6.3 odstotkov. To je potrebno za kritje najnujnejših potreb.

Naj vsak po svojih močeh prispeva, da bo cilj dosežen!

U. A.

— Hudsonov zaliv je precej daleč na severu, vendar pozimi zaradi plime in oseke ne zamrzne.

Ženske dobijo delo

Delo za žensko

Išče se kuharska pomočnica, mora razumeti angleško. Od 1:00 pop. do 8:00 zvečer.

SORN'S RESTAURANT
6036 St. Clair Ave.
EN 1-5214

(X)

MALI OGLASI

Severno od bulevard

Zelo lepa Colonial hiša s 3 spalnicami, velika stanovanjska soba in jedilnica, kuhinja s prostorom za obed, polna klet, razvedrilna soba, garaža za 2 kare. Cenjena za prodajo.

Tapestry opeka

Oglejte ta bungalow s 3 spalnicami. Priključena garaža, polna klet, blizu transportacije in mnogo več drugih posebnosti. Lastnik se je moral seliti.

\$11,900

Hiša z 2 spalnicami, en blok od bulevarda. Ekstra lot vključen v tej prodaji. Ognjišče za drva v stanovanjski sobi. Hitite! Je v Euclidu.

Pena Inc. Realtors

620 E. 222 St. AN 1-2300
Čez cesto od mestne hiše (200)

V najem

E. 140 in Lake Shore Blvd., blizu jezera in Freeway, 4 sobe spodaj se oddajo. Plinski furnez, privatni vhod, busi, parkiranje. Zakonski par ima prednost. Zmerno. GA 1-5729.

(200)

Sobo se odda

Odda se opremljeno sobo in kuhinjo mirnemu moškemu, ki dela. Si lahko kuha. Na 1153 E. 61 St.

—(201)

EAGLE ZNAMKE DODAJO ŠE VEČ K VAŠIM PRIHRANKOM...

the MAY co's (2) BASEMENT stores

Senzacionalna razprodaja!

12 - čevljev široka broadloom preproge

Regularno po
4.95 za kvadratni jard

2.88
kv.
jard

Lepa izbira barv, vključno:

- Peščena
- Svetlo rjava
- Rumenkasta
- Siva

- Močna kakovost, enobarvne
- Trpežni. Visoko rayon
- Perfektna kakovost
- Za boljšo izbiro, bodite zgodaj

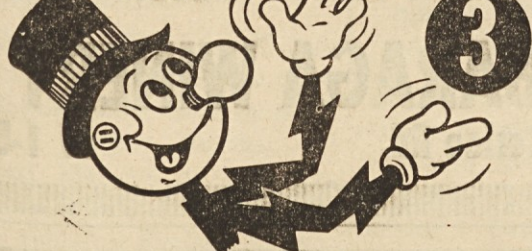
Prihitte k nam in prinesite s seboj sobne mere. Udeležite se te največje razprodaje broadloom preprog. Cena izgleda smešno nizka in tudi je! Toda kvaliteta in zbirja je prvovrstna.

Zal, pismenih in telefonskih naročil ne sprejemamo.

The May Co.'s kletni preprožni oddelek v mestu in na Heightsu

Lahko plačate na nizka odplačila
Nič naplačila

EASY AS 1 2 3

to modernize your home wiring... with our
WIRE-ON-TIME PLAN

1. Call your electrical contractor and get a free estimate.
2. Tell him to arrange your payments under our Wire-On-Time Plan.
3. Pay for wiring modernization in low, monthly payments on your electric service bills, while you enjoy it.

Wiring modernization may cost less than you think. It won't cost you anything to find out. Get a free estimate from your electrical contractor.

Live Better... Electrically with modern home wiring.

WISCONSIN ELECTRIC POWER COMPANY

Live Better... Electrically

wouldn't YOU like to get a phone call from someone you like, right now?

why not put in a call to an out-of-town friend or relative... NOW?

Call Often! It means so much... to keep in touch

WISCONSIN TELEPHONE COMPANY

KRIŠTOF KOLUMB ali Odkritje Amerike

ZGODOVINSKA POVEST

Morski tok, katerega je odkril na prejšnjih ekspedicijah, je tekkel po Kolumbovih mislih v kak dotlej neznan zaliv, za katerim se nahaja Indijsko morje, na "oni strani Ganga," kakor so rekali v starih časih.

Uspehi Portugalcev so kralja nagibali, da je bil naklonjen načrtom Kolumbovim, kajti če bi se opravičila Kolumbova domnevanja, bila bi najkrajša pot v Indijo v rokah Špancev. Bogaštva, ki se sedaj spravljajo na Portugalsko, prešla bi potem skozi španske roke. Kralj je obetal, da da Kolumbu vse prejšnje naslove in ugodnosti; če se posreči podjetje, ne bo štedil z nagradami njemu, njegovim otrokom in njegovemu bratu.

Pa Kolumb se ni dal preslepiti s praznimi obljubami, poleg tega mu pa štiri nesrečne ladje, katere so mu dali na razpolago za preiskovanje neznanih bregov, niso mogle vzbuhati zaupanja v bodočnost, zato je sklenil za časa storiti, kar je treba.

Zvečer dne 8. maja 1502. leta je prišel Kolumb v Kadiks, da ondu nastopi svoje četrto potovanje, a zjutraj drugi dan je na kratk sebi poklical svojega staršega sina Dijega.

—Sin moj, — rekel mu je močno vznemirjen, — nezapodajljiva so pota božja, vsi smo umrjeli, zato je naša dolžnost, da smo vedno pripravljeni stopiti pred Gospoda. Zato sem poklical tebe, da se resno pogovorimo o bodočnosti, morda poslednji pot.

—Mari jaz ne pojdem s teboj oče, — vprašal je Dijego začuden.

—Ne, — odgovoril je trdno admiral, — Vzajem sabo le strica Jerneja, brez katerega ne morem biti, a ti pa ostaneš z Moniko na španskem.

—A Ferdinand?

CHICAGO, ILL.

BUSINESS OPPORTUNITY

FLORIST SHOP — South Side. Must sacrifice due to illness. Will help finance. \$12,000 - \$15,000 yr. Ideal for couple. Low rental 5 rooms in rear. Five funeral parlors. Schools. Shopping center FR 6-1021 (199)

GROCERY - SUPERMARKET — Established business. Meats and vegetables. Growing business. No competition. N. W. side. Sacrifice due to other business. AV 2-1770 or AR 6-4820. (200)

TAVERN - RESTAURANT — N. W. location. Large volume of business. With or without building. — 3273 Fullerton. (200)

GROCERY and BUILDING — Leaving U. S. Priced for quick sale. Established 50 years. 1509 W. 51st St. (199)

REAL ESTATE FOR SALE

BY OWNER — Two 6's cedar siding, enclosed porches, separate heating, low taxes, \$15,500. — 4047 West End Ave, NEvada 8-3936. (200)

BY OWNER — 1020-22 W. Roscoe. Four 6's; 2 stores and 2 brick garages. Good condition. \$4,800 gross income. Low rents, stove heated; excellent investment. — Phone Superior 7-9696 evenings only. (200)

MIDLOTHIAN — 5 rm. frame, 2 bdrms., garage. Lot 50x300. Fruit trees and shrubs. Close to shopping, transp. 1 blk. from St. Christopher's. By owner. Priced for quick sale. Can be seen after 7 pm. weekdays or Sat. and Sun. FULTON 5-5693. (200)

—Ferdinand mogel bi ostati pri tebi, kajti on ima še samo 13 let; toda jaz ga hočem vzeti sabo, da bodem imel pri sebi vsaj jednega svojih sinov.

—Oče, vzemi mene rajši seboj, — Ferdinand ložje ostane tukaj pri patru Gašparju Gorriču, tvojem zvestem prijatelju in svetovalcu.

—Ne, sin moj, to ne gre. Ti si predstavatelj mojega rodu in ostati moraš tukaj na straži mojih pravic. Nezaupnost kraljeva mi vzbujajo silno bojazan, da mi ne izpolni svojih obljub, zato sem za časa storil, kar je treba.

Od vseh važnejših listin, varujočih bodočnost našega rodu, dal sem napraviti prepise, in je izročil genuški banki, da je hrani. Ko bi Španija hotela rušiti moje pravice, tedaj se potegne zanje moje rojstno mesto — Genua. Mej temi listinami je pismo kraljevo z dne 14. marca 1502. leta, s katerim znova potrjuje darovane mi pravice in privilegije. Tako imaš v svojih rokah vsa sredstva, da varuješ naše pravice. Obljubiš li to meni?

—Kakor gotovo je Bog svet in Mati Božja, prizadeval si bom z vsemi silami, da dosežem smot, katerega si si ti postavil, — odgovoril je ginjeni Dijego s solzami v očeh.

—Bodi nam milostljiv Bog in vsi svetniki! ... Oče in sin sta se goreče poljubila.

Ravno ta dan je še Kolumb odšel iz Kadiksa in čez 19 dni je že bil za morjem. Z namenom, da zamenja eno svojih ladij z boljšo, je Kolumb dne 29. junija prišel na S. Domingo, kjer se je baš tedaj pripravljalo brodovje, ki je imelo Bobadiljo in Rodjana odpeljati v Španijo, — a dobil je od Ovanda ukaz, da ne sme stopiti na breg, more samo oddati pisma, ki jih je pripeljal iz Španije seboj. Tako je bil Kolumb izgnan z otoka, katerega je odkril z nevarnostjo za lastno življenje.

Admiral je prenesel tudi to razžaljenje, ki je bilo zanj tem hujše, ker se je nadejal, da dobi zopet veljavo in dobro ime v naselbini, ako tja pride na čelu novega brodovja. Vzlic temu je Kolumb dal Ovandu dober svet. Opazujoč položaj Jupiterja in lune, Merkurja in solca je Kolumb bil prišel do zaključka, da bode velik vihar. Če tudi je njemu bilo zabranjeno iti v pristanišče, ki je ob viharju bilo odprto tudi za tuje ladje, vendar je smatral za svojo dolžnost, opozoriti guvernerja, naj pred enim tednom ne odpravlja brodovja. Temu opominu so se smejali, kajti vreme je bilo najlepše, in vlekli je ugoden veter proti Španki. Ovando je ukazal odpluti ...

Vremenska opazovanja Kolumbova so se pokazala popolnoma zanesljiva. Jedva je naloženo brodovje prišlo v odprto morje, že je nastal grozen vihar, ki je raznesel ladje, kakor trske. Okolo 20 ladij z mnogimi potniki — mej njim Bobadilja in Rodjan — z zlatom v vrednosti kakih 10 milijonov se je potopilo. Le nemnoge ladje so se v kaj žalostnem stanju vrnile na S. Domingo. Samo edna ladja, skoro najslabša, na kateri je bilo naloženo Kolumbovo imetje, je mogla odpluti dalje na Špansko in s tem je bila dokazana nedolžnost Kolumbova od zgoraj.

Prestanši vihar v nekem zaprtem zalivu, je Kolumb 14. julija odplul od Hajitija, pustivši Kubo in Jamajko na strani na

zapad in je odkril otok Guana-jo, ki leži ob honduraškem zalivu. Admiral ga je imenoval Smrekov otok, ker so na njem se nahajali lepi smrekovi gozdi in začel je trgovino z jukatan-skimi prebivalci, katerih izdelki so imeli pečat višje kulture, kakor vsi dosedaj v Novem svetu. Tu je tudi izvedel za deželo, ležečo na zapadu. Imenovali so jo Maja (Jukatan). Ko bi bil admiral še ravnal po tem, kar so mu povedali domačini, gotovo bi bil prišel v Mehiko. Toda Kolumb je uporno ostal v svoji zmoti, da se nahaja blizu Bencalskega zaliva. Premenil je smer svoji vožnji in obrnil se proti vzhodu omejujoč se tako s preiskovanjem Karajbskega morja. Neprestani nasprotni vetrovi in viharji so Kolumbu ovirali pot in ne samo edenkrat je bil v največji nevarnosti. Po tem se ga je pa še lotila mrzlota, a admiral je vzlic temu sam vodil svoje ladje. Naposled je brodovje dne 12. septembra prišlo do vzhodnega konca Hondurasa. Iz hvaležnosti za rešitev iz nevarnosti, ga je imenoval Gracias Deo (hvala Bogu) — katero ime se je ohranilo dosedaj.

Od tod je Kolumb odšel proti jugozapadu ob bregu in je prišel do onega dela Srednje Amerike, ki se sedaj imenuje Moskito. Tu je nasproti čudni skupini otokov, katero je imenoval Huerta (vrt), opazil veliko indijansko vas, ki se je razprostirala ob ustju reke. Ker so mornarji bili jako utrujeni in je bilo treba tujim ladije popraviti, je Kolumb, se zasedral blizu sedanjega mesta Greytoona. Po poročilih, katere je nabral Jernej ob obrežju, je zlatonosna dežela ležala proti jugozapadu, zato je Kolumb jo obrnil nato stran in prišel je kmalu do zaliva Citiki, imajočega mnogo otokov. Indijani imenovali so to deželo Kerabaro ali Karabo-

ro, zlatonosni breg na oni strani Čirikija se je imenoval Verango. Kolumb je mislil, da se nahaja na južnem koncu indokajtskega polotoka, kjer se po trditvi Ptolomejevi nahaja zaliv Katigara. V tem trdnem prepričanju je Kolumb šel dalje, da bi bil dobro preiskal deželo Verago. Strašni vihar ga je vendar zagnal v zaliv, katerega je imenoval Puerto Bello, zaradi njenega lepega pristanišča. Vedno dalje in dalje je vleklo Kolumba doli ob bregu celne. Celo nedvomljivi znaki zlata na bregu ga niso mogli ustaviti. Iskal je preliva, ki pelje v Portugalsko Indijo, katerega odkriti je bila njegova jedina želja. Toda neuspeh za neuspehom je zadeval njegovo podjetje. Viharji so sledili drug za drugim in črvice ladje njegove so se jedva držale na površju. Blizu Panamske ožine moral se je Kolumb vrniti. Po obupni borbi z vetrom in valovi je zopet prišel v Verago, kjer je sklenil napraviti naselbino, kajti nesporna množina zlate rude v zemlji je presežala najsmelejša pričakovanja lakomnega španskega dvora. Ob reki Belen so sklenili napraviti bivališče in Jernej je sklenil ostati v koloniji z jedno ladjo,

admiral pa odpotuje na Špansko in se vrne z novim podkrepitvijo. Toda zarota sosednih indijanskih glavarev, vsled katere je bilo mnogo Špancev pobitih, je prisilila Jerneja, da je iskal zavetja na admiralovih ladijah, ki so še vedno krožile okrog Verague. Ker ladja, ki je bila ostala v naselbini, ni bila več za vožnjo po morju, so jo prepustili svoji osodi.

Povrniti se na Špansko na treh ostarelih ladijah ni bilo mogoče, kajti črvi so je bili močno razjeli ob straneh in na dnu. Zato se je Kolumb zopet odpravil v Hajiti. Strašen vihar, pri katerem se je jedna ladja po-

topila, obe ostali pa poškodovani, je Kolumba prisilil, da se je obrnil proti Jamajki. V ladji je začela grozno voda teči in vodo so jedva mogli sproti zajemati in izlivati na vse mogoče načine. Pri takih razmerah je Kolumb zahvalil Boga, ki je dne 25. junija 1503. leta prišel do Jamajke v pristanišče Sante Gloria, sedanji Kolumbov zaliv. Jedva so nehali odpravljati vodo, že sta ladji se potopili prav do krova. Mornarji so se skrili v vrhnjih kajutah, mnogi so potonili. Kolumb je bil na polomljenih ladijah prav pred otokom, odrezan od vsake pomoči in izročen na milost Indijanov.

Na popravo ladij niti misliti ni bilo. Služiti so jim mogle le še za barikadi, ako pride do boja z divjaki, a Kolumb je raj-

ZAHVALA

Tem potom se želimo najlepše zahvaliti vsem prijateljem in znancem, ki so na katerikoli način pomagali, dali za vence ali maše ob smrti naše drage matere

MARY LEVAR

ki je preminula v torek 6. okt. 1959.

Družina Levar

Dostojanstvo....

Dober okus in simpatično razumevanje vaših potreb

MARY A. SVETEK pogrebni zavod

478 E. 152nd Street

KE 1-3177

Velik prostor za parkiranje odzadaj

Ambulancijska posluga z oksigensko napravo dan in noč

EUCLID POULTRY

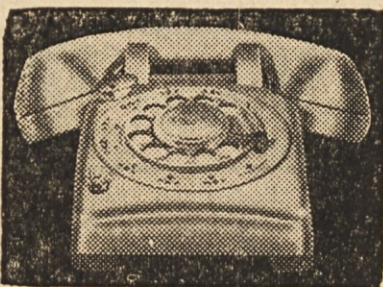
V zalogi imamo vedno očiščene piščance, na kose zrezane, popolnoma sveža jajca ter vseh vrst perutnine. Pridite in si izberite!

HOWARD BAKER

549 EAST 185 STREET, EUCLID

KE 1-8187

LEPOTA NA DELU od OHIO BELL

Nočna luč stane nekaj malega na mesec. Zari mehko. Zagori svetleje, ko vzdignete slušalo.

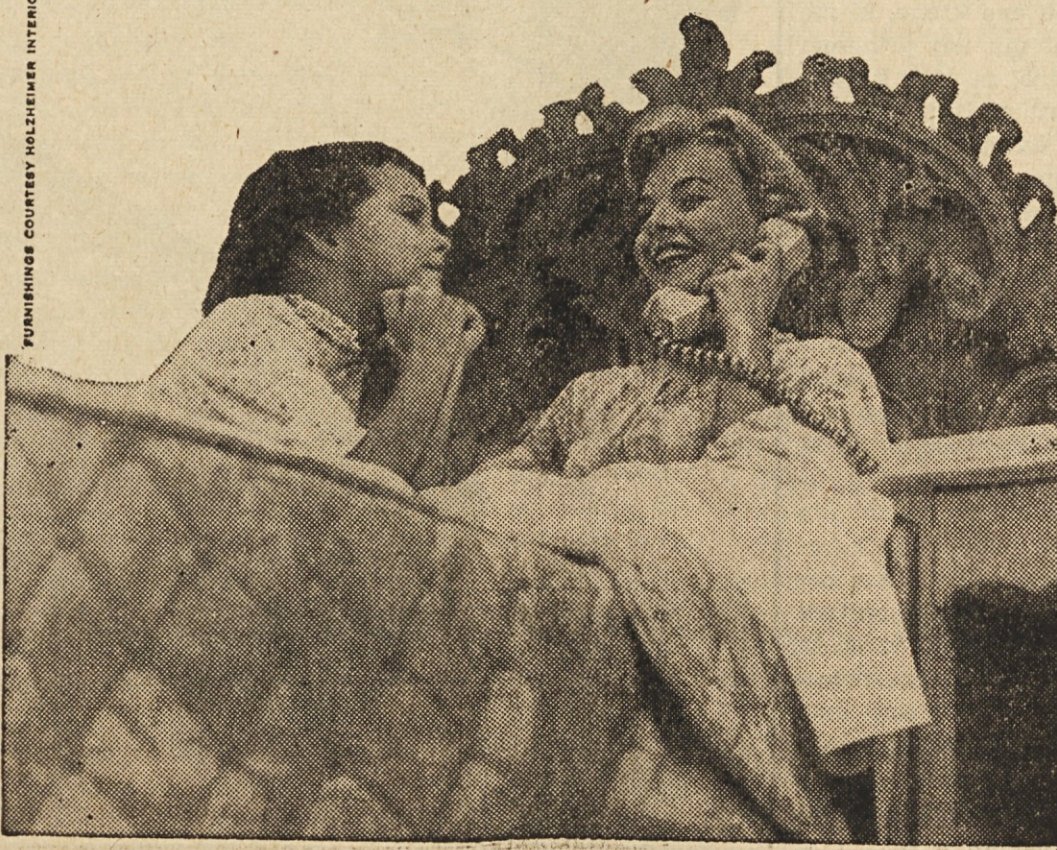
vaš telefonski
podaljšek ob postelji
... v barvi, seveda,
z nočno lučko

Celo noč stoji vaš k postelji podaljšani telefon na straži, da imate policijsko in ognjevarno varstvo vsak trenutek pri rokah. Prihrani stopnjo noč in dan. Nič skakanja iz postelje za zgodnje ali kasne ključce. Delo se nič ne prekine, kakor se podnevi, in ko zjutraj opravljate otroke, nič tekanja, ko zazvonil telefon. Veseli boste prilike, pogovarjati se, ko ste sami in vas nihče ne moti.

Telefon ob postelji nudi toliko za tako malo ceno. Isto velja za priročne podaljške po celi hiši ... v kuhinji, kleti, pralnici, aelavnicah ali pa glavni sobi. Prihranijo mnogo stopinj in časa. Vsak samo 95c na mesec pa davek. Kolikor hočete vam jih napeljejo, plačate pa samo za en obisk. Naročite svoje danes, v stenskih barvah. Za barvo se dda enkratni strošek; sedmero barv. Govorite z možem na telefonskem truku ali pokličite

OHIO BELL MA 2-9900

FURNISHINGS COURTESY HOLZHEIMER INTERIORS

ši ostal s svojim moštvom na polomljenih ladijah, nego bi šel na negostoljubni breg. K sreči so se jamajski Indijani pokazali prijazne.

(Dalje prihodnjič)

Carst Memorials

Kraška kamnoseška obrt

15425 Waterloo Rd. IV 1-2237
EDINA SLOVENSKA IZDELOVALNICA NAGROBNIH SPOMENIKOV

Re-Nu Auto Body Co.

Popravimo vaš avto in prebarvamo. da bo kot nov.

Popravljamo body in fenderje. Welding

JOHN J. POZNIK in SIN
GLenville 1-3830

982 East 152nd Street

ČAROVNIJA MODERNIZACIJE

Naraščajoča družina?
Potrebujete več prostora?
Potrebujete dodatne shrambe?
POSVETUJTE SE S
KRAMERJEM
ON NAPRAVLJA ČUDEŽE
Pokličite, da vam pošljemo našega izvedenca, ki bo napravil BREZPLAČEN PRORAČUN

PREDELAVO VAŠEGA DOMA

• STREHE • OMET • KUHINJE
• GARAZE • ZLEBOVI • VERANDE
• KOPALNICE • PRIZIDKI • SPALNICE

Do 60 mesecev za odplačevanje ... F. H. A.

CHAS. KRAMER and SONS PREDELAVA DOMOV

3690 East 93rd St.

PODNEVI
BR 1-4800

PONOČI
SK 1-4429 ali ER 1-9665

MOŠT

naprodaj na sode-prodajamo tudi grozdje

NAROČITE MOŠT SEDAJ, dokler še prešamo grozdje
IMAMO TUDI NOVE SODE

A. BARAGA WINERY

15322 Waterloo Rd.

IV 1-5230

GRDINA POGREBNI ZAVOD

1053 East 62 St. ... 17002 Lakeshore Blvd.

Pokličite podnevi ali ponoči

HEnderson 1-2088 KEnmore 1-6300

Moderno podjetje — Zmerne cene

MLADI VOJAKI — Norveški prestolonaslednik Harald (v ospredju) je vstopil po stari navadi v vojno akademijo. Na sliki ga vidimo pri vežbanju v Akershusu pri Oslu.